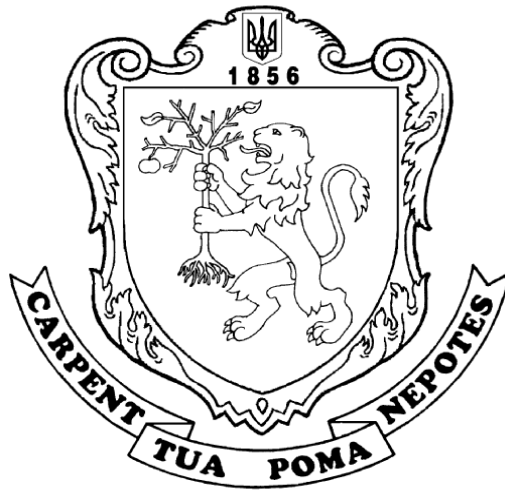

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіка та права
Відділ аспірантури та докторантури

ЗВІТ

про результати опитування здобувачів ступеня доктора філософії
за спеціальністю 073 «Менеджмент»
щодо оцінки якості та організації навчання в аспірантурі
Львівського національного університету природокористування

Дубляни 2022

ЗМІСТ

Вступ	3
Результати опитування	4
Висновки	12
Анкета	14

ВСТУП

Для удосконалення процесу навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському національному університеті природокористування періодично здійснюється опитування аспірантів стосовно оцінки ними рівня та організації навчання в аспірантурі. Основною метою опитування є з'ясування поглядів здобувачів ступеня доктора філософії на щодо реального стану та проблем навчального процесу. Результати анкетування використовуються для удосконалення освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та організації навчання в аспірантурі.

Опитування є анонімним. Воно здійснюється за розробленою анкетною, яку було конвертовано в Google-форму та надіслано кожному аспіранту на його особисту електронну адресу. Анкетування, результати якого представлені у цьому звіті, проведено протягом 03-17 лютого 2022 року. У ньому взяли участь 5 респондентів, які навчаються в аспірантурі за цією спеціальністю у 2022 році, а отже, здатні дати об'єктивні відповіді на поставлені питання.

Організатори не ставили за мету деталізувати думку аспірантів стосовно окремих аспектів організації виконання освітньо-наукової програми за спеціальністю 073 «Менеджмент», оскільки за невеликої кількості респондентів та індивідуалізації їх навчальних планів це могло вплинути на анонімність опитування.

Результати опитування оголошені й проаналізовані на засіданні вченої ради факультету управління, економіки та права (протокол № 6 від 18 березня 2022 року).

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Форма анкети передбачала отримання інформації, що стосується оцінки аспірантами відповідності навчання в аспірантурі їх інтересам, ідентифікації основних проблем, з якими вони зіткнулися, оцінки виконання окремих компонентів освітньо-наукової програми, перспектив залучення до процесів академічної мобільності. Окрім відзначення запропонованих варіантів відповідей аспіранти мали змогу висловити свої міркування та побажання стосовно піднятих в анкеті питань у відкритій формі (дописів).

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

Усі аспіранти за спеціальністю 073 «Менеджмент», від яких отримані відповіді, зазначили, що навчання в аспірантурі загалом відповідає їх очікуванням та інтересам. Варіанти, які вказували б на незадоволення навчанням в аспірантурі, відмічені не були.

Ідентифікації можливих проблем з навчанням присвячено наступне питання анкети.

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі.

Основні проблеми, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 073 «Менеджмент» під час навчання в аспірантурі

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Значних проблем не відчуваю	5	100
Брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)	-	-
Необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника	-	-
Брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра	-	-
Брак творчого натхнення	-	-
Труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання	-	-
Труднощі з виконанням програми наукових досліджень	-	-

При відповіді на це питання респонденти мали змогу відзначити більш ніж один варіант відповіді.

Однак усі респонденти зазначили, що значних проблем під час навчання в аспірантурі не відчувають (відчували). Жоден аспірант не вказав на брак часу чи брак творчого натхнення, що зустрічалося при попередніх опитуваннях. Інші варіанти відповіді щодо проблем, які доводиться долати аспірантам під час навчання, теж відзначені не були. Це стосується, зокрема, варіантів стосовно необ'єктивного (упередженого) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, труднощів в комунікації з науковим керівником та викладачами під час дистанційного навчання, браку базових знань.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

Хоча жоден із респондентів не вказав, що відчуває труднощі з виконанням програми наукових досліджень, троє зазначили, що зовсім відповідних проблем оминати не вдалося. Ймовірно, аспіранти не вважали ці труднощі надто серйозними, однак відзначили наступний варіант відповідей.

Труднощі з виконанням програми наукових досліджень, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Труднощі з доступом до наукової літератури	-	-
Труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел	3	60,0
Недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків	-	-
Недостатня підтримка з боку наукового керівника	-	-

60 % респондентів зазначили, що відчувають певні труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел. У дописах відзначено, у чому саме полягали ці труднощі. Йдеться про те, що виникають труднощі на етапі збору цифрових даних, необхідних для наукового дослідження; важко отримати статистичну інформацію, дані про показники діяльності підприємств (очевидно, у зв'язку з комерційною таємницею), є проблеми з пошуком інформації про методику дослідження за обраною темою.

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Важливою для успішного освітньо-наукового процесу є комунікація аспіранта з усіма залученими суб'єктами та структурними одиницями. Всебічна підтримка з їхнього боку є запорукою успішного навчання та виконання наукової програми здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти.

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник	4 / 80	1 / 20	-	-	-
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу	5 / 100	-	-	-	-
Відділ аспірантури і докторантури	4 / 80	1 / 20	-	-	-

Усі респонденти відзначили свою задоволеність співпрацею з науковим керівником, з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури, призначення якого – здійснювати інформаційний супровід аспіранта впродовж всього періоду навчання.

Один аспірант вказав на свою загальну задоволеність співпрацею з науковим керівником та відділом аспірантури та докторантури .

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

Аспіранти мали можливість розкрити свої міркування стосовно покращання комунікації з окремими суб'єктами.

Прозвучала пропозиція щодо ширшого залучення аспірантів до наукових заходів на кафедральному рівні, що було частково втрачено через карантинні обмеження. Паралельно пропонується розширення можливості онлайн-співпраці.

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)	4 / 80	1 / 20	-	-	-
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркового)	4 / 80	1 / 20	-	-	-

Аспіранти дали доволі високу оцінку змісту та рівню викладання обов'язкових дисциплін (як загальної, так і професійної підготовки). Варіант відповіді «Цілком задоволений» дали 80 % респондентів, «Загалом задоволений» - 20 % опитаних.

Детальнішу інформацію можна почерпнути з дописів у відповідь на запитання:

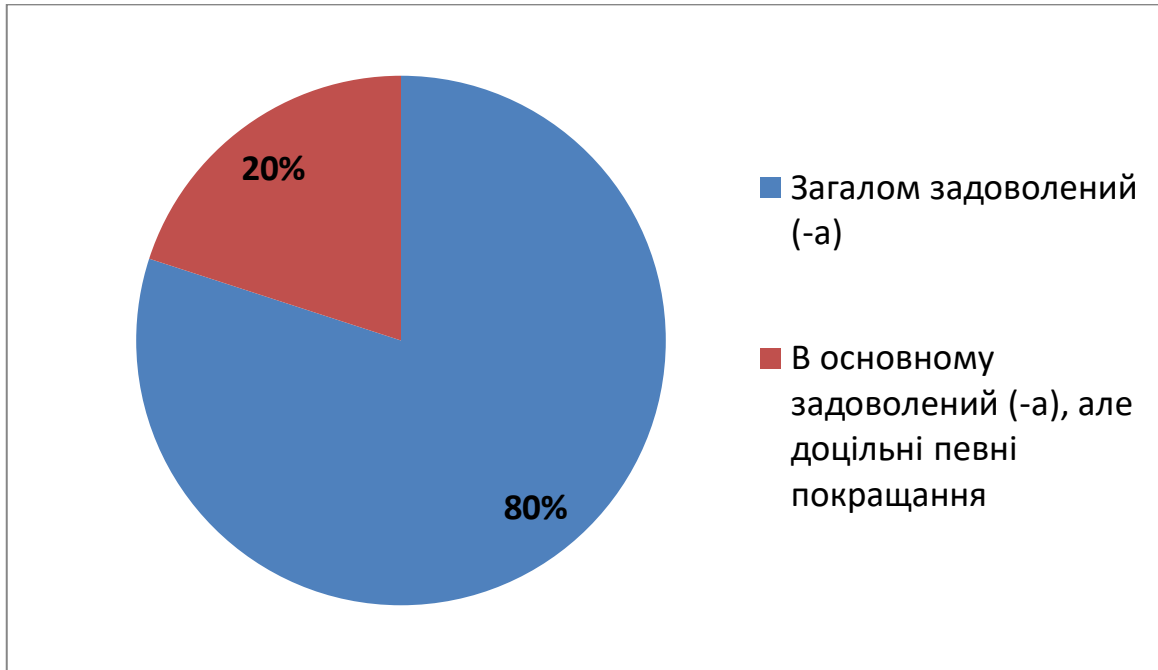
Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

Троє з опитаних респондентів не зазначили якихось зауважень чи пропозицій, вказавши, що зауважень немає.

Дописи з конкретними пропозиціями були наступного характеру:

1. Збільшення кількості годин для вивчення іноземних мов.
2. Кожен аспірант індивідуальний, тема дослідження – також. Тому дисципліни мають бути рамковими.

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркових дисциплін та організацією їх вибору?

Респонденти дали високу оцінку переліку запропонованих їм вибіркових дисциплін та організації їх вибору, оскільки 4 опитаних відзначили варіант відповіді «Загалом задоволений (-а)» і 1 – «В основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання». На момент опитування усі аспіранти вже визначилися з переліком цих дисциплін, а аспіранти 3-4 х курсів – їх уже вивчали.

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркових дисциплін та організації їх вибору

У дописах до цього пункту анкети троє аспірантів не зазначили конкретних зауважень чи пропозицій, написавши, що зауважень немає. Один респондент вказав, що його побажання і зауваження вже враховані. Ще один респондент зазначив, що необхідним є розширення переліку вибіркових дисциплін, що стосуються спеціальності, зокрема управлінського спрямування.

6. Дайте оцінку організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі

Одним із компонентів освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у Львівському національному університеті природокористування є проходження аспірантами педагогічної практики. Результати анкетування показали наступну оцінку респондентами організації проведення цієї практики: 4 опитаних відзначили варіант відповіді «Організована на належному рівні» і 1 – «Це для мене неприципово (важко відповісти, ще не проходили)». Слід зазначити, що двоє із аспірантів ще не проходили педагогічну практику, однак мали змогу ознайомитися з її силабусом і на основі цього висловити свої міркування.

Конкретизувати свою оцінку аспіранти могли, даючи допис до наступного пункту анкети:

Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення організації педагогічної практики

У дописах частина респондентів зазначили, що пропозицій щодо удосконалення організації педагогічної практики не мають, що можна розцінити як конкретизовану загалом схвальну оцінку цієї практики.

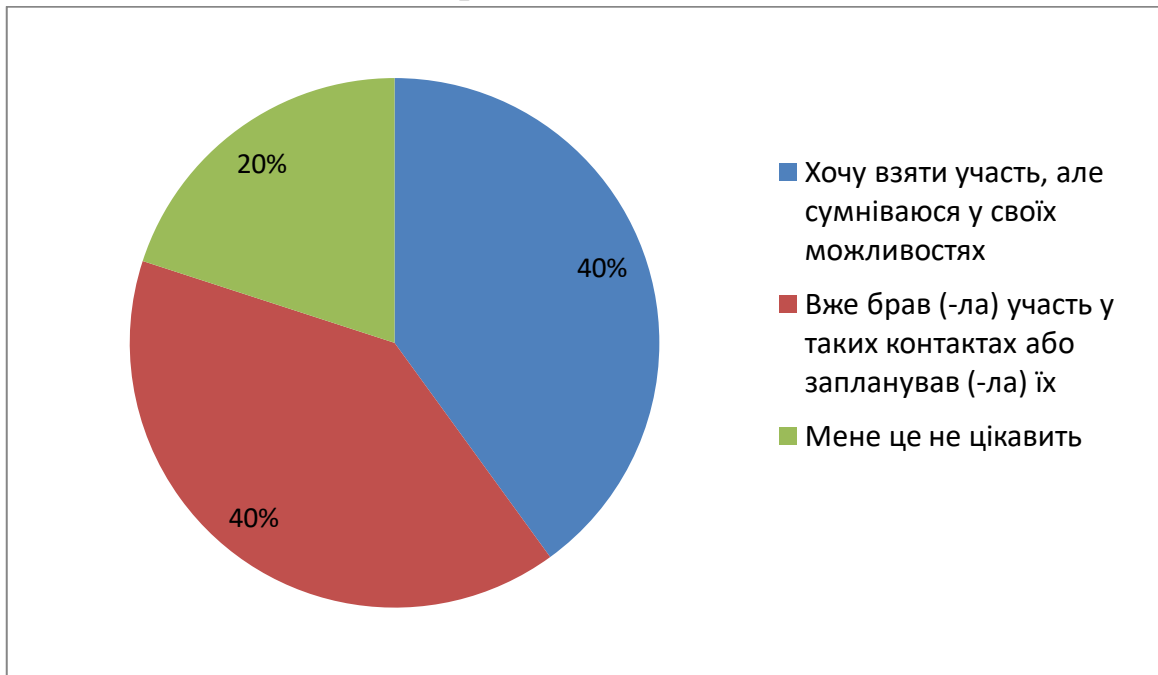
Однак, були інші дописи, що містять конкретні пропозиції та побажання:

1. Надання можливості аспіранту відвідувати лекції та практичні заняття викладачів не лише закріпленої за ним кафедри, а й інших кафедр факультету, зокрема докторів наук, професорів з метою набуття різноманітних сучасних навиків викладання. Якщо кафедра співпрацює із кафедрами інших вузів, то

корисним було б відвідати заняття викладачів із іншого навчального закладу (в умовах карантинних обмежень в режимі online).

2. Збільшення кількості академічних годин для проведення занять зі студентами (офлайн та за допомогою дистанційних засобів) під час педагогічної практики.

7. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

Створення можливостей долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти виступає важливим елементом організації навчання в аспірантурі. Розуміючи важливість відповідних контактів для набуття низки компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою, аспіранти все ж досить стримані в оцінці перспектив їх практичної реалізації. Тому 2 респонденти (40 % з числа опитаних) зазначили, що хочуть взяти участь у відповідних контактах і програмах (до яких відноситься й участь у програмах міжнародної академічної мобільності), але сумніваються у своїх можливостях. Двоє респондентів зазначили, що вже брали участь у таких контактах або запланували їх. Один із опитуваних вибрав варіант відповіді «Мене це не цікавить».

8. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

Академічна доброчесність стає невід'ємною частиною освітньо-наукового процесу, а її порушення – загрозою для кожного здобувача вищої освіти та науково-педагогічного працівника.

Результати опитування про рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності свідчать, що усі респонденти свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків. 100 % респондентів вказали на відповідь: «Вважаю, що так».

9. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

На завершення анкети респондентам надали можливість висловити додаткові міркування щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі, сформулювавши відповідний допис.

Поряд з репліками «Пропозицій немає», «Важко оцінити, це перший досвід, всім задоволений» отримано 2 конкретних дописи, в яких респонденти зазначили:

1. У рамках освітньо-наукової програми сприяти практичній взаємодії між аспірантами та стейкхолдерами.
2. Надавати допомогу у підготовці та сприяти участі у грантових проектах.

Ще один респондент зазначив у своєму дописі, що «Навчання в аспірантурі організовано на відповідному високому рівні. Університет створив всі необхідні умови для продуктивного та комфортного навчання та позитивну загальну атмосферу».

ВИСНОВКИ

В опитуванні взяли участь усі 5 респондентів, яким були надіслані анкети, що свідчить про розуміння здобувачами ступеня доктора філософії їх ролі в удосконаленні організації навчання в аспірантурі, відповідальність у цьому плані. Результати опитування дали змогу встановити оцінку респондентами (особами, які навчаються в аспірантурі) якості та організації навчання в аспірантурі за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Усі респонденти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам. Жоден аспірант не вказав на брак часу чи брак творчого натхнення, необ'єктивне ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, труднощі в комунікації з науковим керівником та викладачами під час дистанційного навчання, брак базових знань. Це можна розглядати як результат належної організації навчального процесу на відповідному рівні вищої освіти.

Рецензенти відзначили певні труднощі з виконанням програм наукових досліджень. Головним чином, вони стосуються проблем зі збором цифрових даних, необхідних для наукового дослідження – важко отримати статистичну інформацію, дані про показники діяльності підприємств, є проблеми з пошуком інформації про методiku дослідження за обраною темою. Вирішення цих проблем доцільно пов'язувати з удосконаленням підходів до виконання аспірантами їх досліджень. Практика свідчить, що повне вирішення цих проблем неможливе, а завдання їх мінімізації доцільно покласти на наукових керівників.

Усі респонденти відзначили свою задоволеність співпрацею з науковим керівником, з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури. Однак аспіранти прагнуть ширшого залучення до наукових заходів на кафедральному рівні, що було частково втрачено через карантинні обмеження.

Результати опитування засвідчили високу оцінку респондентами змісту та рівня викладання дисциплін обов'язкового вибору, організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі. Загалом позитивною є оцінка респондентами переліку запропонованих вибіркових дисциплін та організацією їх вибору. Водночас певні недоліки в цьому плані існують. Прозвучала думка, що треба розширити перелік вибіркових дисциплін за спеціальністю, зокрема управлінського спрямування. Щодо педагогічної практики, то респонденти наголошують на наданні можливості аспіранту відвідувати лекції та практичні заняття викладачів інших кафедр факультету та інших вузів з метою набуття різноманітних сучасних навиків викладання.

Результати опитування підводять до висновку про необхідність удосконалення діяльності щодо створення можливостей для долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти, їхньої участі в програмах академічної мобільності.

Варто зазначити про належний рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності: усі здобувачі ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків.

Серед пропозицій з боку аспірантів щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі зазначено про сприяння в рамках освітньо-наукової програми практичній взаємодії між аспірантами та стейкхолдерами, допомогу у підготовці до участі у грантових проектах.

Оприлюднюючи цей звіт на сайті університету, його виконавці будуть вдячні за пропозиції щодо удосконалення змісту анкети та процедури опитування. Просимо направляти такі пропозиції у відділ аспірантури та докторантури Львівського національного університету природокористування.

АНКЕТА

Шановний аспіранте (аспірантко)!

Львівський національний аграрний університет просить Вас надати оцінку рівню та організації навчання в аспірантурі ЛНАУ, допомогти нам з'ясувати проблеми у цій сфері.

Опитування анонімне! Його результати будуть представлені в узагальнюючому вигляді та використані для удосконалення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, організації навчання в аспірантурі.

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

- загалом відповідає
- відповідає, але відчуваю деякі проблеми
- важко відповісти;
- відповідає лише частково
- я розчарований (-а)

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі

- значних проблем не відчуваю
- брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)
- необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника
- брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра
- брак творчого натхнення
- труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання
- труднощі з виконанням програми наукових досліджень

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

- труднощі з доступом до наукової літератури
- труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел
- недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків

Уточніть зміст проблем (-и), з якими Ви зіткнулися:

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник					
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу					
Відділ аспірантури і докторантури					

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін:

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)					
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркового)					

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркового дисциплін та організацією їх вибору?

- загалом задоволений (-а)
- в основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання
- не задоволений (-а)
- важко відповісти

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркового дисциплін та організації їх вибору

6. Дайте оцінку організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі

- організована на належному рівні
- очікував (-ла) більшого
- рівень незадовільний
- це для мене непринципово (важко відповісти, ще не проходили)

Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення організації педагогічної практики

7. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

- вже брав (-ла) участь у таких контактах або запланував (-ла) їх
- хочу взяти участь, але сумніваюся у своїх можливостях
- мене це не цікавить
- мені про це нічого не відомо

8. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

- вважаю, що так

- частково (важко відповісти)

- ні

9. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

_____.

Щиро дякуємо за надані відповіді!